Szerkesztőség és kiadó hivatal
Piacz SIMONFFY-ház a városház ával szemben

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési dij:
Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884. Debreczen. Szerda junius 25. 123. szám

Előfizetési felhivás.

A „**DEBRECZENI ELLENÖR**“ fennállása óta folyton gyarapodva, erősödve, kitünő szellemi erők által támogatva s szilárd gyökeret vert a nagy közönség bizalmában, s ma már tekintélyes helyet foglal el a magyar hirlapok sorában.

Több mint egy évtized képezi multját, mely alatt a közönség tántorithatlan buzgalommal igyekezett azt nagyrabecsült pártfogásával emelni.

A legtisztább magyar nemzeti politika az, melyet lapunk követ, oly politika, melynek a magyar szellem terjesztése s a magyar állam megerősitése végczélja, de mely soha sem lép le a higgadtság ösvényéről s a béke és egyetértés a megfontolás és mérséklet igéit hirdeti, kifelé befelé egyaránt.

Soha sem engedjük magunkat pártszenvedélytől elragadtatni s a fegyver, melylyel elveinkért küzdünk, mindig olyan, mely az irodalom méltóságához illik. Tiszta és elfogulatlan tájékozást akarunk adni az olvasónak hazánk és a nagy világ ügyeiről. Valódi szabadelvű szellem vezérli tollunkat s minden téren a józan haladás eszmétt szolgáljuk

Ez a „**DEBRECZENI ELLENŐR**“ iránya, mely csábitó, szemkápráztató üres jelszavak helyett a nemzet felvirágzásának egyedül biztos, lassu utján igyekszik tehetségéhez képest előmozditani a haza javát s arra buzditani, lelkesitni olvasóit. **Vezérczikkeink elsö rendü irók tollaiból folynak.**

Tárczánkra kiváló gondot forditunk s igyekszünk azt mindig érdekes olvasmányokkal, válogatott regényekkel, beszélyekkel ellátni.

Lapunk minden rovatánál az a törekvésünk, hogy mind a bel-, mind a külföldi eseményekből a legérdekesebbet s a legfontosabbat válogassuk ki olvasóink számára, kik lapunkban mindazt feltalálhatják, a mit a kétszerte drágább fővárosi lapokban találnak.

Azonfelül, **mint a magyar alföld legjelentékenyebb városának közlönye**, közvetitőül szolgál lapunk Debreczen és a vidék közt. Gyors és pontos tudósitást hozunk mindarról, a mi Debreczen város polgárait s a szomszéd megyék lakosságát különösen érdekli. **A városi és megyei** közügyek figyelmünk egyik főtárgyát képezik. s a közeledő fontos **városi képviselő testület és városi tisztviselők** választásai érdekében megindulo mozgalomban tevékeny részt fogunk venni.

Távirati összeköttetéseink folytán minden fontosabb hirt a fővárosi lapokkal egyidejüleg közölhetünk, az **országgyülési tudósitásokat** pedig rövid távirati alakban már a **tárgyalás napján** — és igy minden fővárosi lapot megelőzőleg — hozzuk.

Ajánljuk tehát lapunkat, mely a vasárnap és péntek kivételével naponként megjelenik, mindazok szives figyelmébe, kik egy olcsó és népszerü modorban összeállitott lapot óhajtanak.

Előfizetési ára:

Egész évre	10 frt — kr.
Fél évre	5 frt — kr.
Negyed évre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban Piacz Simonffy-ház, továbbá Telegdy K. Lajos és ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedéseikben s vidéken postautalványnyal minden postahivatalnál.

VÉRTESI ARNOLD
a „D. E.“ **szerkesztője és kiadója.**

Börtön vagy lelenczház.

Debreczen, junius 25.

I.

(Cs.) A napokban volt egy társaságban szőnyegre hozva a majdan épitendő uj nagy katonai laktanya, melynek létesülését méltán várhatja is e város áldozatkész polgársága, mert igaza van a társaság szóvivőjének, ki oly szépen definiálta a katonaságnak beszállásolási terhes voltát és egyéb ferde kinöveseit, igaza van abban is, hogy ott, hol sok a katona, több pénz is van forgalomban, hát ez mind igaz, és bizonyos mértékben jövedelmező is a város különböző iparágaira, sőt sok más tekintetben is emelni szokta a katonaság az általa lakott várost és annak forgalmát, de kifeledték a diskussio folyamán azt, hogy mi kell még az uj laktanya mellé mint uj intézmény.

A mai európai viszonyok megkövetelik azt, hogy egy bizonyos mennyiségü katonaság az ország fő- és nagyobb városaiban concentralva legyen, mely eset megköveteli még a drágasági pótlékok megadását is, mert erre ma már szüksége van minden consalidált államnak.

De aztán más államokban arról is van gondoskodva, hogy az ily nagy terjedelmü városok területén egy kisebb vagy nagyobb lelencz- vagy árva-gyermek ház is legyen a városi hatóság gondozása alatt berendezve, nem összekéregetés utján hanem az állam vagy város által előállitva bizonyos szabályrendeletekhez kötve, a városi hatóság felügyelete alatt. Mert csakis igy lehet majd a szemérem okozta gyermekgyilkosságok számát emberies módon megakadályozni, ezt követeli a modern állam intézménye. Ezt tapasztaljuk Bécsben, Prágában, Parisban és Marseliesben, Berlinben, sőt még kis Oláhországban is, itt még azt is tapasztalja a vizsgaszem, hogy ezen ország katonáit, főkép lovasságának egy részét ezen jól táplált intézetek növendékeiből szedi, tehát nem engedi az ily valóságos árva gyermekeket már pólyájukban gyilkos módon sirjába szállani születése másik perczében Innét van aztán az is, hogy ott nagyon ritkán lehet gyermekgyilkos anyát látni a vádlottak padjain.

Ebből tehát az lenne a tanulság, hogy Debreczen városa is a katonai laktanya épitése mellett, egy ily intézményről is gondoskodjék, még pedig jó eleve, mert ezt ma már megköveteli azon el nem odázható szükség, mely a katonai nagyobb laktanyák szaporitásával karöltve jár.

Nem lehet ma már egy nagyobb városnak sem kibujnia az időszülte követelmények alól, ha csak nem akar egy szomoritóbb intézményt megteremteni, a melynek neve börtön.

Éppen ebből kiindulva, nem hisszük nagyon korainak már most a város hatóságának figyelmét erre felhivni, sőt azon nézetnek merünk kifejezést adni, hogy ezt tennünk kötelességünk köréhez tartozott.

Tekintsünk szét Europa hasonló fő- és nagyvárosaiban, főképp Angolországban van az nagyon elterjedve, hogy az ily intézetekből fölnevelkedett ifjakat szokta az állam hadseregei közzé beosztani és az országban katonai fegyelem alatt álló csendőrség soraiba béosztani, mert hát az államnak kötelessége az is, hogy az ugynevezett városok gyermekeit is ellássa, módot és alkalmat nyujtson nekik a becsületes uton való megélhetéshez, azért van kezeiben az állam kormánya, hogy egy ártatlant se engedjen a bün martalékául esni.

Tehát midőn oly annyira rebesgetjük az ujonnan épitendő nagy katonai laktanyát akkor nem szabad szem elől tévesztenünk annak mellék szükségleteit sem. Mert miként a napnak is meg van a maga árnyéka, ugy meg van árnyoldala a nagyobb katonai laktanyáknak is, főkép az erkölcsnek virágot mutató kertjében. Azért ajánljuk ezt már ma a nemes város hatóságának figyelmébe, hogy gondolkozzék e felett még a bünök halmazának beállhatása előtt.

A választások eredménye.

Az ellenzéki lapok ugyancsak bizonyitgatják, s számokkal is igyekeznek illusztrálni, hogy az idei választásokon a kormánypárt veszitett, a mérsékelt ellenzék nyert, ide igtatjuk a „Pesti Napló“ és „Egyetértés“ 1881-iki összeállitásait a pártok ál-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

FATIMÉ.

B. Aba egyptomi elbeszélése.

(Vége.)

Claribel lesütött szemekkel állott előtte.

„Fatimé vagy“, szólt Hassan.

„Az vagyok“, suttogá Claribel s szemeiből a könyek özöne ömölt.

„Hogy menekültél az égő házból.

„Laferre mentett meg!“

„Ő gyujtotta meg házamat?“

„Nem, atyám! Nem!“

„Kereszténynyé lettél?“

„Nem!“

„Tehát nem vagy neje az idegennek?“

„De igen — törvényes neje!“

“És most“ szólt Hassan emelkedet, megrázó hangon, „és most Tuzunt, saját testvérbátyádat csalod szépséged hálóiba?“

„Atyám, atyám, ne szólj igy, én nem tevém, szeretem őt, mint fivért szeretni kell — mást nem érzek iránta.

„Megmondtad neki, hogy nővére vagy?“

„Nem!“

„Te nem vagy az idegen férfi neje, veszély lebeg fejed felett, veszély éri utól Tuzunt — térj vissza atyád hajlékába és büntetésed enyhe lesz.“

Fatimé nem szólt.

„A jó, mit elérsz, szóla a próféta, istentől jön, a rosszat önmagad szerzed magadnak!“

E szavakat mondva Hassan, távozni készült.

„Ne igy, ne igy távozz el. El kada isten — az én végzetem istentől jött, én szeretem enyéimet, rajtam nem nyugszik bünnek átka — én holnap utazom és vissza nem térek többé — áldj meg, jó atyám!“

Az öreg felemelé karjait, mintha Claribel fejére akarná áldólag tenni — de lankadtan visszaestek: Hassán megfordult és szótlanul távozott,

Tuzunhoz ment: ez éppen az utazásra készült.

„Hova utazol?“

„Port Szaidba,“

„Oda az a nő is megy, a ki Claribelnek nevezteti magát!“

„Ő Izmailiaba megy ünnepélyekre“ — szólt Tuzun.

„És te ő miatta mégy?“

„Port Szaidba megyek, atyám“ felelé Tuzun kitérőleg.

„Te szereted azt az asszonyt — tudod- hogy ki ő?“

„Ahhoz nincs közöm, hogy ő ki legyen!“ veté közbe Tuzun.

„Még egyszer megintelek, hadd el őt.“

Tuzun atyja ellen keményen szóla, mint ritkán szokták a török fiak atyáikkal szemben: „én azt teszem, a miről le nem mondhatok.“

„De tudd meg fiam, hogy Fatimével van dolgod!“

Tuzun halotthalványnyá lett, szemei mélyen beestek, egész testében remeg, s aztán visszaesett a pamlagra s ugy tetszett, mintha idegein át lázas görcsök vonulnának.

„Ő maga beismerte előttem“, szóla Hassan, „most tedd, amiről le nem mondhatsz.“

Az apa távozott.

Tuzun még az nap este utazott Zagazigba a vasuton.

IX.

Másnap délben szállott Claribel az utazásra készen álló dahabyájára, melyet négy erős arabs legény hajtott a Niluson lefelé. Claribel ott feküdt a puha perzsa szőnyegen s hallgatta ábrándozón az egyforma evezőcsapást, amely halkan, de csaknem zenei dallamossággal hizelgett a szép nő fülének.

Tehát atyja ráismert s neki nem volt bátorsága, hogy hazudjék. E gondolat és ama másik, a mely Tuzunnak szenvedélyes szerelmével foglalkozott, kinozta szivét, agyát. Meggondolatlannak találta, hogy Egyptomba visszatért, hogy övéinek be nem vallotta azonnal, a mit atyja rögtön tudott; önmagát kérdé, hogy kötelessége-e vissza térni a szülői házba; hogy helyesen cselekszik-e, ha megszökik férjétől, vagy hogy lészen-e férjének elég ereje őt védelmezni? Mindig, az egész uton ugyanezen gondolatok ostromolták; észre sem vette, hogy a nap vérpirosan szállott alá, hogy az est sötéte ereszkedett le a végtelennek tetsző tájékra, nem látta a fellahfalvakat, észre nem vette az azokat környező pálmakerteket, elmélkedve feküdt, megfeledkezve az őt körüyező világról.

Mit-gamaz falu közelében haladt a hajó; a dahabya kormányosa már perczek óta figyelemmel kisérte a Nilus jobb partját, melyen a falu feküdt. A partról egy mécs világa jött mind közelebbre a dahabya felé. —

Ugy látszott, mintha a dahabyát keresnék.

Már-már 50 lépésnyire volt egy nagyszámu legénységgel ellátott hajó a dahabyától, midőn ennek kormányosa kérdőleg kiáltá:

„Ki jön?“

A felelet helyett égö szurokkoszoru esett a dahabya fedélzetére, egy második, harmadik, negyedik; az idegen hajó megszoritá a dahabyát, a melyen egy petroleum üveg pattant szét — a dahabya lángokban állott. Hiába védekezett az utóbbinak legénysége, tovább nem birtak az elemmel s fölkiáltva ugrottak a Nilus hömpölygő vizébe, uszás által menekültek.

A hajó égett, mint a szalmakazal; a lobbanó lángok közül hallatszott még egy sikoltó fölkiáltás s aztán eltüntek a maradékok a vizben. Sötét éj boritá a vizet, a földet.

Most tünt el a partról egy férfi, a ki az egész esetet figyelemmel kisérte. A vizsgálat nem deritett ki semmit.

— Kismeth — el kada.

Fejzi bej Konstantinápolyba ment. Ő most tudta, hogy Claribel és Fatimé egy és ugyanazon nő vala — kétszeresen sajnálta szegénynek sorsát.

Évek mulva kapott Tuzuntól, a ki többé Kairóban meg nem jelent, egy levelet, a melyben ez Fatiméről szólott. Tuzun e levelét a korán szavaival végzé:

„A ki bünös, annak a pokol tüzében kell elvesznie!“

ásáról, összehasonlítva azt ugyancsak a „Pesti Napló“ és „Egyetértés“ legutóbbi, az 1884-iki választásokról kiadott összeállításaival.

A „Pesti N.“ szerint		Az „E—s“ szerint	
1881.	1884.	1881.	1884.
jul. 3.	jun. 22.	jul. 4.	jun. 24.
szabelv. 223.	229.	226.	226.
függetl. 82.	72.	95.	74.
mérs. ell. 83.	67.	55.	60.

Ez adatok, mondjuk, melyek nyilván mutatják, hogy a kormánypárt, még az ellenzéki lapok összeállításait véve is számba, az egyedüli, a mely nem fogyott, nem a saját adataink; ezek magukból, a „Pesti Napló“-ból és „Egyetértés“-ből vannak kiirva.

Zavargás a főiskola ellen.

A „Debreczen“, bizonyosan a felett való lelki keserüségében, hogy a függetlenségi képviselők száma a választások alatt megfogyott, miután már előbb hazafiasan lázitgatta az ifjuságot, most szintén a hazafiság ürügye alatt a főiskolai tanároknakront.

A róka mikor megéhezett, halászni ment a patakba, és farkával megzavarta a vizet, mondja egy régi meseiró. Igy tesz a „Debreczen“ is, zavarja a vizet a főiskola körül, tanitói arczot ölt és elkezd kiabálni: „Engedjétek hozzám jöni a gyermekeket, mert ezeké a — szélbal országa.“

Korteskedik és — kitölti haragját.

Dies irae! szüntesd meg felettünk haragodat, óh haragodban is szép felséges prófétája!

Mert miért e nagy harag?

Semmi egyébért, minthogy a főiskola tanárai közül egy-kettő felmerte emelni vakmerő szavát a szélbali szent és sérthetetlen kortesbeszédek ellen.

Hogy, mikor Debreczen piaczán a magyar kormány elnökére „v e s s z e s z e n t“ kiabál a felbőszitett tömeg, evvel szemben egy pár üres frázis és idétlen idézetre, egy pohárkö szöntőben megjegyzést mer tenni egy tanár, és az idézetet a nyakokba forditja.

A debreczeni függetlenségi párt által importált két uj független papnak szabad dikcziózni, bandérium közt vonulni be. (A nép mindjárt suttogta, hogy két bukás lesz, mikor a menetben a két papot egy szekéren meglátta.)

Nekik, valamint a debreczeni egyház ö s s z e s hivatalnokainak, korteskedni nem csak szabad, hanem kötelesség. Hanem a főiskolai tanár, ha nincs a szélsőbali történelmi feltogással egy véleményen és ennek hangot is mer adni, bünt követ el, eltörli az ifjuság eszményeit, öngyilkosokká teszi az ifjakat, terjeszti a materialismust, hamisitja a történelmet sat. Bezzeg ha a szélsőbal szekeét tolja, ha annak érdekében korteskedik, akkor helyén van a politikai szószéken is, jutalmát is látja.

Általában bámulatos, menyire nincs a „Debreczen“-nek érzéke a tényleges helyzet a valóság iránt, nemcsak országos, hanem helyi dolgokban is.

Tudnia kellene, hogy Debreczenben ez idő szerint egy főiskolai tanárnak materialis érdekei, ha ugyan van ki ilyenkor hajhász, azt hozzák magukkal, hogy inkább annak a hatalomnak hizelkedjék, a mely a ref. egyházat elfoglalt felséges nép kezében van, mint akármiféle más hatalomnak. Az egyház tud jutalmat adni annak a kinek akar, de a kormány nem.

Igy hizelkednek a felséges független népnek uj papjai, egyházi hivatalnokai, kik egyszersmind a párt vezérei is. Ezeket rójja meg a Debreczen, ezek „járják nyiltan és tüntetően tánczukat a hatalom bálványai körül“, ezeknek adjon a férfias magaviseletből jó tanácsokat.

De talán legjobb lenne a Debreczennek szerényebbnek lenni és általában nem osztogatni tanácsokat olyan testületnek, a melynek tagjai majdnem kivétel nélkül azon reformált papság kötelékébe tartoznak, a melynek a hazaszeretetből legfölebb azt a tanácsot lehet adni, hogy tulságba ne vigye.

Érdekes a „Debreczen“ felfogására az is, hogy milyen forrásokból merit. Ugy látszik a debreczeni gymn. tanulók közül a tréfásabbak kitalálnak vagy kiszineznek holmi anekdotákat, meg nem történt dolgokat, miképen figyelmeztetik a tanárt az irodalom történeti leczkében, hogy Thaly Kálmánt se hagyja ki a történetirók közül, miképen ugorja át a tanár a Rákóczy korszakot, és az ilyenekkel felültetik a „Debreczen“ szerkesztőségét. — Az ilyen forrásokra megmondta Arany:

Mert ezt kétségtelen forrásból,
— K i m á s u t á n, k i h a l l o m á s b ó l —
Az ifjuság vallotta szentnek. . .

Lehetne még Gyulairól és a Romhányiról is beszélgetni; valamint a Görgei rehabilitásához is sok szó fér még. Elmondhatnám, hogy a Debreczennek sok történeti kutforrást kell még megtekinteni, sok előitéletet leküzdeni, mig ehez a kérdéshez higgadtan csak hozzá is szólhat. Hogy Petőfiből is idézzek a Debreczen kedvéért: „Elmondanám, de nincs kinek.“ Mert láttam valamelyik számából a Debreczennek, milyen könnyelmüen veszi a Görgey kérdést, a minek igazságos megoldását pedig a történelem ugy is részint eddig megtette, részint utban van megtenni.

De persze az olyan történelem, a mi nincs a Debreczen szája ize szerint, az hamisitás, pártszenvedély, frivolság, a nemzet eszményeinek megtiprása, egy szóval felségsértés a szélsőbal ellen, a mely azon eszmények kizárólagos őrzésére van megbizva, bizonyosan — nem a választó polgárok többsége által.

i. n.

Az ér-mellék vasut hálózata.

Fontos gyülés tartatik ma este városunkban, melynek feladata az érmelléki vasut tárgyalása. Szóllottunk már e tárgyról két izben s miután ép ma van a tárgyalás napja szükségesnek tartjuk az érdekeltek figyelmét előbbi czikkeinkre is felhivni.

Az I. alatt vázoltuk az érmellék főbb vonalait.

A II. alatt kérdést intéztünk önön-magunkhoz, hogy mit volnánk hajlandók tenni? ha a kérdés megoldására anyagi hivatottsággal is birnánk.

Ezen utóbbira, vonatkozólag bátrak vagyunk ide mellékelni egy pár összehasonlító kimutatást, melyekről előlegesen is megjegyezzük, hogy minden pontjukban a mi nézetünket támogatják.

Nevezetesen: az Arad-körösvölgyi és Szatmár-nagybányai vonal állittatik fel például:

Az Arad-körösvölgyi vasut állomásonként: Zimánd: 681 lélek, Uj szt. Anna: 4804, Világos: 2114. Muszka: 1076, Pankota: 4480, Ternova: 2307, (Mokra), Apatelek: 1282, Borosjenő: 4427, Boros Sebes: 1885, Butyin (Bököny) 3313. lélek. Összesen 26,399.

A szathmár-n.-bányai vasutállomások lélekszáma állomásonként: Ar.-Medgyes: 2341 lélek, Sz.-Váralja: 3996 lélek, Misz.-Tóthfalu: 902, N. Bánya: 9082 lélek. Összesen 16,321.

Ezek közül az Arad-körösvölgyiek 26,399:et kitevő lélek számához ha hozzáadjuk Arad város 32,726 lelkét, birni fog a vasut: 59,095 lélekkel.

A szathmár-n.-bányaiéhoz ha hozzáadjuk a Szathmár 18,353 lelkét, lesz: 34,674 lélek.

Az arad-körösvölgyinek Araddal együtt 59,095 lélekre esik 11 olyan állomás, melynél a rakodás miatt nagyobb terjedelmü, tehát több vágányu indóházat kell fenntartani.

A szathmár-n.-bányainál 34,674 lélekre 5 ilyen állomás esik.

Vegyük most elő az érmellék általunk jelölt vonalát:

Monostorpályi: 1623 lélek, Hosszupályi: 2514, Vértes: 2054, N.-Léta: 5434, Székelyhid: 3917, Margita: 3989. Továbbá: Diószeg: 5775, Félegyháza: 1462, Bihar: 2501, Püspöki: 3477. Összesen 31,719.

S ha most hozzáadjuk a két hatalmas végpont lélek számát, mint tettük azt a többieknél is, Várad sorakozni fog: 28,698, Debreczen pedig 51,000 lélekkel. Ezeknek összege pedig: 111,417 lelket fog kitenni.

Miután pedig Monostor- és Hosszupályi, valamint Vértes és N.-Léta részére csak egy-egy állomást szántunk, az elősorolt állomásoknak kettővel kevesebb ily fajta indóházra van szüksége; tehát, 12 helyett csak 10-re.

Ezen 10 állomást pedig 111,417 lélek fedezi akkor, mikor az arad-körösvölgyi 11 állomásra csak 59,095 lélek esik fedezetül.

Számokból indulva ki, s számokból bizonyitva, itt mindenféle érdekelt megláthatja azt, hogy ezen vasutépitésnél sem a befektetőnek, sem a többi érdeknek kára nemcsak hogy nem lehet, hanem minden eddig kiépitett helyi érdekü vasutnál a fölény világosan csak itt mutatkozik.

Itt tehát habozni nem kellene, hanem bátorsággal megragadni azon zászlót, mely Debreczen-Nagyvárad és az Ermellék érdekeit képviseli; s nem állani meg addig, mig ez igy keresztülvive nincs, ha mindjárt megyei kényszerkölcsönnel is.

De mivel a haszonnaljáró befektetések kényszerkölcsönre nem szorulnak, ragadják meg hát e hármas érdekeltek az alkalmat, s egy szivvel-lélekkel teremtsenek egy jót!

Teremtsenek az érmelléknek kivitelt!

A Szilágyságnak fokozott reményt, és Debreczennek, valamint Nagyváradnak piaczot!

Hogy pedig ez igy keresztülvihető legyen, mindahárom emlitett félnek összhangzásba kell jönnie; de nemcsak összhangzásba jönni, hanem áldozniai s kell!

Nem volna szabad itt még tudakozódni sem vállalkozóról, hanem egyenesen részvényeket bocsátani ki, mert ezen számok alapján, lehetetlenségnek tartjuk, hogy a kivánt összeg r é s z v é n y e k r e is beszerezhető ne lehetne.

Kellő hangsulyt, kellő nyomatékot nem tudunk adni ezen összhármonikus ügy fontosságáról; de bátrak vagyunk megjegyezni, hogy sem N.-Váradnak, sem Debreczennek a laktanyaépités, vagy jobban mondva egy két ezer katonának évenkénti tartása nem hajt akkora anyagi és erkölcsi hasznot, mint éppen ezen vasutnak mielőbbi valósitása.

A katonatartás a legnagyobb mértékben ideiglenesnek tekinthető, bármekkora laktanya épittessék is részére; de a vasutat elvezényelni nem lehet.

Ha központ akarunk lenni, fárdozzunk is benne, mert a sült gesztenyét senki sem fogja kikaparni számunkra.

Ha pedig egyszer elnézzük, hogy az érmellék vasutai Debreczenen kivül akármely végpontot válaszszanak, jövőnket nemcsak elodázzuk, hanem talán véglegesen el is ejtjük.

Elejtjük pedig azért, mert már egy kiépitett vasut alakjának megváltoztatására erőnk meg lesz gyengitve ugy a vállalkozóság, mint az állam részéről.

Az állam megenged mindenféle helyi érdekü vasut épitkezést. Ezt tennie is kell, mert abból indul ki, hogy a nép kivánalma a helyes érdekek támogatója.

Igen ám, de a vasutépitkezésekkel a megyei országutak kiépitési iránya is változást fog szenvedni, s ha egyszer a megyei utak felvették alakjokat, többé nem fogja megváltoztatni semminemü vasuti épitkezés azt, a mit most figyelmen kivül hagytunk.

Ha pedig mi is mozgunk, meg fog győződni a kormány, hogy az érdekek ide irányulnak; itt fekszenek biztos alapon.

Minden irányban kifejtette Debreczen tevékenységét, minden tekintetben sokat tett jólétének, jó hirnevének megalapitására s ha ezen ügyben nem lesz késedelmező, többet fog nyerni, mint minden eddigi fáradozásaival. —

Nagyon jól tudjuk, hogy N. Váradnak legfőbb törekvése az érmelléken át nem Debreczennel, hanem Érmihályfalvával jönni kapcsolatba, hogy ez által az északkeleti vasutat kapcsolatba hozza az alföldivel.

Olyasmiről is értesültünk, hogy ez határozottan igy lesz kiépitve, azzal a kis különbséggel, hogy Margita is kapni fog egy ágat Székelyhidtól.

Ezen tervezetet mi legkevésbbé sem ócsároljuk, sőt annyiban helyeseljük, a menyniben Margitát a szilágyságnak ut van nyitva, továbbá, hogy egyik nagyobb város sem csorbitja a másiknak piaczi érdekeit.

Azonban ép itt a bökkenő. Eddig nem mertük kimondani, mert attól féltünk, hogy veszélyt idézünk elő, most azonban ép alkalminak tartjuk rámutatni. N. Várad — Mihályfalvai vasut idővel teljesen nagyváradi érdekké válik, mert, ő arról melyen hallgat, hogy a közel jövőben összekötni ohajtja Bihart, vagy Félegyházát Margitával. Ezzel pedig teljesen a maga malmára hajt minden vizet. — Ezt Debreczen csak az által hozhatja helyre, ha ő is akkor kiépitendi Debreczentől N. Létán át Székelyhidig a maga vonalát; mert csak igy van meg az arány a távolságban.

Jóllehet igy is mintegy másfél mértfölddel távolabb fog esni Debreczen, de ez nem oly nagy különbség, mint Mihályfalván át.

Ha pedig e kérdés máskép megoldható nem lenne, nézetünk szerint legczélszerübbnek találjuk, hogy Nagyvárad törekedjék Mihályfalváig, Debreczen pedig Margitáig jutni; s ilyetén módon ketté vágatik a gordiusi csomó, s a többszörös érdekeknek megfelelő vasut alapja is meg lesz vetve; de a mi még fő dolog négy nagyobb község: Monostor, Hosszu-Pályi Vértes- és N. Léta, összesen 11.605 lélekkel sem lesz kizárva a hálózatból.

A cholera Franciaországban.

Tegnapi táviratunkban már olvasható volt a szomoru hir, hogy Toulonban több ember meghalt cholerában.

A Toulonban kitört choleráról, a „N. Fr. Pr.“-nek a következő részleteket táviriják:

A városi képviselet meghivta az ujságirókat a mairei hivatalba, hogy tudtokra adja a helyzetet s egyszersmind a teendők megbeszélése végett. Eddig péntek óta tizenhét ember halt meg, ezek közül csak vasárnap tiz. A hirlapokat mély hallgatásra kötelezte a városi hatóság, mikor azonban az iskolákat be kellett zárni, a dolog mégis nyilvánosságra került. A cholera állitólag a Khinából érkezett „Sarte“ hajón tört ki; a gyanus hajót rögtön eltávolitották a révből s a hajók egészségügyi ellenőrzését a legnagyobb szigorral végzik. A cholerában elhaltakat mély sirokba temetik s azonfölül elárasztják chlor-mészszel. Tegnap nyolczezer ember menekült el Toulonból. A járvány jellege rohamos; egy tanuló szörnyet halt az utczán. Marseilleben közegészségügyi bizottság alakult és állandónak nyilvánitotta magát. — Szerdán, mihelyt a rettentő betegség mutatkozott, a tengerészeti minisztert titkos jegyü táviratban értesitették, hogy cholera kitörésétől lehet tartani. Már junius 14-én is történt Toulonban egy nagyon gyanus haláleset; de mert a délvidéken gyakran fordulnak elő hasonló bajok, nem tulajdonitottak különösebb fontosságot a dolognak. E hó 20-án egy tengerészkatona halt meg a kórházban cholera tünetei között és egy nyugalmazott hajóskapitány a birtokán; vasárnap, 22-én három tengerészkatonát és hét polgári osztálybelit ragadott el a vész. A nép azt hiszi, hogy a járványt a Tonkingból jövő hajók „Sarthe“, „Mytho“ és „Bienhoa“ hozták magukkal, a mit azonban félhivatalosan megczáfolnak.

Vidék.

Nagy-Kálló jun. 19.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Csunya dolgok leirásával nem akartam „eldiszteleniteni“ szépért, jóért és nemesért küzdő lapját t. i., hogy Nagy-Kállóban nem volt ellenjelölt s igy a kormánypárthoz szitók iszonyuan felsültek, mert azon hir, hogy az „aki megtér üdvözül“ elvet valló derék Füzessery Gézára ráijesztettek a nem rosz, de hamis balkányiak, hogy a nagykállói kerület választói egytől-egyik széllel bélelt — pardon! szélsőbaloldali elveket s nyelveket vallanak — pedig annak fele sem igaz, mert nagy ugyan azok száma, a kikből egész kvartetté verődve, ki-kijajdul az elárvult honihazát sirató páthos, de nagyobb részök nem az adóhivatalban szokott adózni, hanem Bachus isten templomában. Igy ha tettre került volna a dolog, a „multi sunt vocati, pauci vero delecti“ (szentirási) mondás szerint a szavazati urnához nagyon kevesen bocsáttattak volna. 150 sage: százötven rezorvában tartott jobb érzésü választóval győzedelmeskedtünk volna. No de képviselőnk nem antiszemita, hanem higgadtabb függetlenek egyike s igy a „Lesz még szőllő, lágy kenyér“ nótának dudolgatása mellett lassanlassan elesitul a kormánypárt ezen vesztesége miatt türelmetlenül hánykolódó szivünk.

Most szép dologra térek át s ez az, hogy nagyságos **Békési Gyula** a d e b r e c z e n i t a n k e r ü l e t k i r. f ő i g a z g a t ó j a f. hó 17-ikén városunkba érkezett, 18-ikán a főreáliskola osztályait látogatta meg s 19-ikén az érettségi vizsgálatra bocsátott 7 tanulót vizsgáltatta s vizsgálta* s a kitünően képzett tanférfi, s pedagogus s magyar iró a javából oly szép emléket hagyott maga után, mint eddig egyike sem azoknak, kiket a kormány ily minőségben ide küldött, mert ő volt a legszigorubb főigazgató s ő tudta legjobban méltányolni a tanári kar és a növendékek érdemét, buzgólkodását: az eredményt — mi nagy szó — szépnek mondta s igy az ernyedetlenül buzgólkodó tanári kar, a szorgalmas tanulók meg lehetnek elégedve a legnagyobb honorariummal felérő elismeréssel, mert „Principibus placuisse viris non ultima laus est!“ Hallottuk miszerint nagyon jól esett ő nagyságának, hogy a 7 növendék a magyar nyelv és irodalomból jelesül felelt, mi Debreczent is érdekelheti, a menyiben a magyar irodalom tanára most 9 éve debreczeni (reáliskolai) tanár volt. Ő nagysága nt. Görömbey Péter ref. pap 's iró házába volt szállva s e hó 20-án a nagykállóiak áldásától kisérve — mint halljuk — Nagy-Károlyba utazott.

r. l.

*) A vizsgálat nyilvános. Jelen volt a város s a környék intelligenciája: papok, orvosok, ügyvédek, megyei főjegyző, a kerület képviselője, kik szerencséjöknek tartották, hogy a nagy kitüntetésre legérdemesebb tanférfit láthatták s tisztelhetiék.

Napi hirek.

— **Még egy ünnepély Debreczenben.** A német vasuti szövetségbe tartozó összes vasutak s a franczia és angol vasut társaságok több igazgatója számra nézve mintegy 40-en tanulmányi utjokban julius 7-én Debreczenbe érkeznek s itt a város és vidékének nevezetesebb pontjait, — a Hortobágyot is — meg fogják tekinteni.

— **Esküvő.** Dr. P o p p e r Mór városunk jeles fiatal ügyvéde tegnap esküdött örök hüséget Dr. O b l á t h Gál-szécsi tekintélyes orvos kedves leányával V i l m á v a l Igaz boldogságot kivánunk az ifju párnak.

— **Kedvező alkalom.** Ritka tárgysorsjáték az, a mely olyan gazdagon van ellátva nyereményekkel és a mely a résztvevőnek annyi reményt nyujt a nyerésre, mint a helybeli ág. h. evang. egyház által rendezett jótékonyczélu tárgysorsjáték. Es nemcsak nagy számuknál, hanem pénzértéküknél és izléses kivitelüknél fogva is méltán keltenek általános érdeklődést ezen sorsjáték nyeremény tárgyai, ugy a mint ki vannak állitva Jánossy József, Kráicz Gyula, Benyács Emil, Forgách Károly, Ganofszky Lajos és Kaszanyiczky Endre urak üzleteiben. Méltó feltünést kelt a főnyeremény, a mely müvészi kivitelü ezüst evőeszközöket tartalmaz 24 személyre számitva összesen 245 dbot 1200 frt. értékben. A második főnyeremény is, a mely 12 személyre való ezüstkészlet 500 frt. értékben, megnyeri bizonyára bármely háziasszony tetszését. A harmadik nyeremény 6 személyre való ezüst evő készlet 300 frt. értékben és a negyedik nyeremény 2 db. kargyertatartó 8 gyertyára bizonyára szintén kedvet keltenek a sorsjátékban való részvételre. Egy sorsjegyért 50 krnyi kiadást megérdemelnek a kisebb nyeremények is, u. m. 16 nyeremény á 50 frt, 100 nyeremény á 10 ft. és 200 nyeremény á 5 frt. mind arany-, ezüst-, és diszmütárgyakban. A sorshuzással kapcsolatos hangverseny és tánczvigalom az általános érdeklődésből következtetve egyike lesz a leglátogatottabb és legélvezetesebb mulatságoknak. A hangverseny müsora véglegesen meg lévén állapitva, már nyomtatásba adatott, hogy aztán kiosztás alá kerülhessen.

— **Az ipariskolai ösztöndij** gyarapitásához kegyes adományokkal járultak: A z

iparos kör 15 ft. A debreczeni takarékpénztár 10 frt. A kerékgyártó társulat 3 frt. A guba csapó társulat 2 frt. Jóna Dániel ur 2 frt. Stiber János ur 3 frt. Boros László ur 2 frttal. Midőn az itt nevezett társulatoknak és egyeseknek kegyes adományaikért az ipartanodai bizottság nevében hálás köszönetet mondok, egyszersmind kinyilatkoztatom, hogy adományokat jun. hó 28. esti 4 óráig szivesen elfogadok. Dóczy Gedeon ip. isk. igazgató.

— **Tiz éves jubileumot** rendez tudvalevőleg a debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete jövő julius hó 6-ikán. Az előkészületek ez ünnepélyre kellő erélylyel folynak; a meghivók szétküldettek, s miután minden elővigyázat mellett is megtörténhetett, hogy elnézésből oly egyének vagy családok nem kaptak meghivót, kik a meghiváshoz igényt tarthatnak, azok e helyen kéretnek fel, sziveskedjenek eziránt az egylet helyiségében esténkint ülésező rendező bizottsághoz fordulni. Az ünnepély, mint az előkészületekből itélni lehet, fényesnek igérkezik; julius 6-án délelőtt 10 órakor a városház nagytermében tartandó emlékünnepély az egyleti dalkör müködése mellett fog végbe menni; ugyanez napon este a „Népkert“-ben zártkörü tánczvigalom tartatik, mely alkalomra a tánez-sátor a legfényesebben lesz feldiszitve; vendéglősül sikerült az egyletnek városunk jó hirü vendéglősét Fehér Hermann urat megnyerni, ki a legizletesebb ételekkel és legkitünőbb italokkal fog szolgálni a nagyközönségnek. A tánez kezdete előtt 6 óra után a Népkertben szavalati verseny fog tartatni a dalkör és Magyari testvérek zenekarának közremüködése mellett. Az egylet által rendezett sorsjáték huzása pedig a tánczvigalom szünórájában tartatik meg hatósági kiküldött jelenlétében. Egyszóval ez ünnepély oly élvezetesnek igérkezik, minőben résztvenni ritkán nyilik alkalma a debreczeni közönségnek. Az iparos ifjuság önképző egylete pedig, mely ön érejéből és szorgalmából — jóllehet a város minden nemesért hevülő közönségének ta pasztalt támogatása mellett — tiz évig magát nemcsak tentartani, de az egyletet felvirágoztatni képes volt, a nagy közönség további támogatását méltán érdemli meg, s épen ezért adunk kifejezést azon reményünknek, hogy fennállásának ezen tizedik évfordulati ünnepélyén e város közönsége a lehető legnagyobb számban fog megjelenni.

— **A kereskedő ifjak** tánczvigalma, mely a rosz idő miatt — tudvalevőleg elhalasztatott, a legközelebbi szombaton azaz f. hó 28-án lesz megtartva. Azt hogy ezen mulatság jól fog sikerülni, már előre is jelezhetjük; egyrészt azért, mert — amint az előleges készülődésekből is tapasztaljuk — ugy városunk mint a vidék szépjei nagy számmal lesznek képviselve; másrészt pedig azon köztudomásu körülménynél fogva, hogy a kereskedő ifjak között sok jó tánczos van.

— **A népkert** felvigyázója ellen vettünk ismét panaszt több oldalról. Most már nem csak a nagyváradutczai ajtót tartják zárva, hanem a kisvárad utczait is. Valami kis leány áll mindig az ajtónál, ki az ajtót belülről becsukva tartja, s a kit akar azt bocsát be. — Helyes volna már egyszer ennek a népkertnek megadni valódi jellegét, s az abban való sétálhatást nemcsak akadályozni nem kellene, de sőt oda kellene törekedni, hogy a népkertet minél nagyobb közönség látogassa. Mind a két ajtót nyitva kellene tartani, s akkor minél nagyobb közönség jár oda annál kevésbé lehet a kert fáit a rongálástól félteni, mert a közönség maga fog az ellenőrző lenni.

— **Az ipartörvény végrehajtása.** A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi magyarországi törvényhatóság közigazgatási bizottságához: Az uj ipartörvény (1884. évi XVII t.-cz.) 175. §-a értelmében „minden törvényhatóság ipartanácsot alakit.“ „A törvényhatósági ipartanács tagjai a közigazgatási bizottság által választott, továbbá az illető ipar-és kereskedelmi kamara álal választott, a törvényhatóság területén lakó két iparos (kereskedö). A rendes tagokon kivül ugy a közigazgatási bizottság, mint az illetékes kereskedelmi és iparkamara 2—2 póttagot választ.“ Felhivom ennélfogva a bizottságot, hogy a törvény idézett §-ának megfelelőleg a törvényhatóság területén müködő ipartanács megalakitása végett legkésőbb f. évi augusztus hó végéig tartandó egyik bizottsági gyülésében titkos szavazat utján válaszszon két iparost (kereskedőt), kik az ipartanácsnak rendes tagjai legyenek s ezen kivül két póttagot. A választandó tagok minden esetre az illető törvényhatóság területén lakók legyenek és választásuknál lehetőleg figyelembe veendő, hogy azok, az illető II. foku iparhatóság székhelyén vagy ahhoz közel birjanak állandó lakhelylyel. A választások időtartalma mindig egy évre és pedig október 1-től szeptember 30-ig terjed, minél fogva a jövő évben legkésőbb szeptember hóban uj választások eszközlendök. A régi tagok ujra megválaszthatók. Egyuttal értesitem, hogy az illető ipar- és kereskedelmi kereskedelmi kamarát is utasitottam a törvény értélmében általa megejtendő választásoknak eszközlésére és a választás eredményének a bizottsággal leendő közvetlen közlésére.

— **Nyilt köszönet.** Zomborovszky Ludmilla k. a. a róm. kath. leányiskola III. ésIV osztályának tanitónője fogadja az érdekelt szülőknek hálás köszönetét és elösmerését, azon fáradhatatlan buzgalmu tanitásért, mely buzgalom gyümölese a tegnapi vizsgálaton az összes vendég koszorut a legnagyobb meglepetésben részesitette. Különösen a történet és számtudományban oly kitünő és alapos haladást tettek, hogy a vendégség alig tarthatta vissza magát egy önkénytelen éljenzés töl. Az elfogadó beszédnek,-a melyet Marócy Mariska III. o. tanuló és a befejező beszédnek,- melyet Prokop Gizella IV. o. tanuló adtak elő.- mind irálya, mind előadása a fentebb emlitett kisasszonynak magas miveltségére és tanitói képességére enged következtetni. Debreczen 1884. jun 25 én. Egy jelen volt hallgató.

— **A jövő évi választók névsora.** Az 1876-ik évi XVIII. t. cz. 2-ik §-a — továbbá az 1874. évi XXXIII. t. cz. 41. 43. 44 és több más §-a alapján értesittetnek az országgyülési képviselő választásra jogosult városi lakosok, hogy az összeiró küldöttségek által beterjesztett névsor nyomán a választók ideiglenes betürendes névjegyzéke a központi választmány által összeállittatott, mely névjegyzék a városházi kis tanácsteremben folyó évi julius 5-ik napjától kezdve közszemlére kitétetik, hol is reggel 8 órától 12 óráig a névjegyzéket mindenki megtekintheti, — délután 2 órától 6 óráig pedig egy elöljárósági tag jelenlétében lemásolhatja, felszólamlását a kitételt követő 10 nap alatt, vagyis f évi julius 15-ig beadhatja. A beadott felszólamlások ugyanott a névjegyzékek mellett jul. 16-tól kitéve bárki által megtekinthetők, s az azokra netalán teendő észrevételek folyó évi jul. 25-ik napjáig beadhatók lesznek. Ugy a felszólamlásokat, mint az azokra tett észrevételeket a központi választmányhoz intézve irásban a polgármesterhez vagy helyetteséhez kell benyujtani; — megemlittetvén, hogy mindenkinek jogában áll azon választó kerületben, melynek névjegyzékében felvétetett, bármily jogtalan felvétel, vagy kihagyás miatt ugy saját, mint más szemelyét illetőleg felszólalni. Debreczenben, 1884. junius 23-án. A központi választmány.

× **Uzlet áthelyezés.** Dézsi Lajos — ki ugy is mint fodrász, ugy is mint foghuzó — de ugy is mint ezermester pályatársai közt az első helyek egyikét foglalja el — üzlethelyiséget a jövő hó 1-től kezdve, a nagy templom melletti Telegdy ház földszintjére helyezi át. Ezen uj üzlet helyiséget volt alkalmunk már megtekinteni, s mondhatjuk, hogy ennek czélszerüsége, s diszes volta csaknem egyedül áll városunkban a hasonnemü üzletek közt. Külön lesz a fodrász és külön a foghuzó terem, a legczélszerübben berendezve.

— **Hirdetés.** A Nagyméltóságu m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium leirata nyomán ezennel közhirré tétetik, miszerint a keleti marhavész Romániába a Daraboni és Hudesti-mare községekben a dorohai kerületben kiütött; miért is az 1874. évi 20-ik t. cz. 13. §-ában körülirtt szoros határzárlat elrendeltetett. Debreczen, 1884. junius 21-én.

— **Rezsö trónörökös** tudvalevőleg az őszi görgényi vadászatok után vendége lesz Károlyi István grófnak, nejével, Stefánia főherczegnővel együtt. A trónörökös kiséretében lesznek: Bombelles gróf főudvar mester és a főherczegnő udvarhölgye, Pálffy grófnő, a vadászati részvétre pedig eddig a következő urak vannak meghiva: Festetics Tasziló, Dessewffy Aurél, Károlyi Gyula, Károlyi Tibor, Teleki Samu, Csekonics Endre grófok, Vécsei József báró. A trónörökspár 3—4 napig lesz a gróf vendége, és ez idő alatt tiszteletükre a mérki vadaskertben rendeztetnek vadászatok és pedig naponkint mindaddig mig az öz és vaddisznó állománynak lövésre kiszemelt része, elejtve nem lesz. A trönörökspár részére az emeleti lakosztályok vannak kijelölve, a többi vendégek pedig az eddig is e czélra szolgált vendégszobákba helyeztetnek el. A mérki uton levő hidak, valamint a vadaskert keritése is kijavitás alá kerül. A trónörökspár termeihez szükséges butorzatokat a nagykárolyi iparosok s főleg Kinczel müasztalos fogja készitени, a kinek a gróf már az általa kiszemelt mintarajzokat át is adta s ekként az egész uj butorzat nagykárolyi productum lesz. Ujfalussy Sándor, Szatmármegye alispánja e hó 29-ére bizalmas jellegü értekezletet hivott össze a trónörökspár fogadtatásának megbeszélése végett. Az alispán impozáns nemesi bandériumot és a megyeház nagytermében bált tervez. Károlyi István gróf julius elején Laxenburgba utazik, meglátogatni a trónörököst és tudomásul venni további elhatározásait.

Husárak

megállapitva s bejelentve 1884. junius 25-től 2-ig.

50 kr. Balogh Jánosnál mester-utcza 1113. sz. alatt. Katona Lajosnál rózsatér 10. sz. a.

Minden többi bejelentett mészárszékekben pedig **52 kr.**

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább.

Debreczen, 1884. junius 24-én.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.)

NAGY-KÁROLY jun. 25. Szatmármegye alispánja Communiquet tett közzé, a Tisza, Szamos, Kraszna, Tur pusztitásait Szatmármegyében ecsetelve, legvirágzóbb vidékek viz alatt állanak a vetések megsemmisülve, a kár több százezer forint, — sok helyen élelmiszer hiány van, az alispán sürgős segélyt kér.

ZÁGRÁB jun. 25. A tartománygyülésben Sramm alelnök bejelenté leköszönését.

PÁRIS jun. 25. Toulonban tegnapelőtt csak öt ember halt meg cholerában, tizennégyen megbetegedtek; ujabb esetek kevésbé veszélyes természetüek.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Nyilt-tér.

Résen legyetek!

Ha azt érzitek, hogy testetöknek tisztitásra, erősitésre vagy élénkitésre van szüksége, tartózkodjatok bármely helyen, akár hivatalszobákban, gyárakban s mühelyekben vagy falusi lakásokban, ne késlelkedjetek, ne gondoljátok, hogy a veszély nincs jelen, ne várjátok be a betegség kitörését, ne sajnáljátok a 70 krajczárnyi csekély költséget, hanem vegyetek azonnal egy doboz Brandt Richard-féle svájczi labdacsot a legközelebbi gyógyszertárban. E labdacsok életetöket menthetik meg.

A vételnél ügyelni kell, hogy a doboz czimlapján a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása megvan-e.

Orvosi tekintélyek által
vese, hugydara, köszvény és **hólyag** bántalmak ellen, továbbá a **légző** és **emésztési** szervek hurutos bántalmainál rendelve.

Salvator

— égvényes vasmentes savanyúviz —
szénsavdús, lithium tartalmu forrás.
Borral használva igen kellemes üditő italt szolgáltat.
Kapható ásványviz-kereskedésekben s legtöbb gyógyszertárban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
Budapesten főraktár ÉDESKUTY L. úrnál.

MATTONI
BUDAI KIRÁLY-
KESERÜVIZE
orvosi tekintélyektől legjobban ajánlva
kapható minden gyógyszertár és ásványvizkereskedésben.
MATTONI és WILLE BUDAPEST.

1055 tk.
1884

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nánási kir. jbság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Bodnár János dorogi lakos végrehajtást szenvedő elleni 141 frt 80 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kir. tvszék (a nánási kir. járásbiróság) területén lévő Dorogon fekvő a dorogi 2382 sz. telekjegyzőkönyvben A I. 1. 3. 4. 5 rsz. a. ingatlanra az árverést 381 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi aug. hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor Dorog városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nánáson 1884. évi május hó 15-ik napján.

A nánási kir. jbság mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén
járásbiró.

1032. tk.
1884.

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. jbiróság mint tkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Piskóczi Sándor és neje végrehajtást szenvedő elleni 28 forint 39½ kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kir. tvszék (a nánási kir. jbság) területén levő, Dorogon fekvő a dorogi 772 számu telekjegyzőkönyvben A I. 10, 12. rsz. alatti ingatlanokra az árverést 481 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1884 évi aug. hó 7-dik napján délelőtt 9 órakor Dorog városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nánáson, 1884. évi május hó 13-dik napján.

A nánási kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén,
járásbiró.

993. tk.
1884.

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Debreczeni István végrehajtást szenvedő elleni 214 forint 47 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kir. törvényszék (a nánási kir. jbság) területén lévő Dorogon fekvő a dorogi 648 sz. tjkvben A I. 5, 15, 19, 20 hrsz alatti ingatlanokra az árverést 500 forintban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi aug. hó 1-ső napján d. e. 9 órakor — Dorog város házánál — megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nánáson 1884. évi május hó 13-dik napján.

A nánási kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén
járásbiró.

Uj arany, ezüst, ékszer és óra-üzlete, kistemplom bazár-épület 7. szám.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint helyben e f. évi jun. hóban a kistemplom bazár-épület 7. számu bolthelyiségben saját nevem alatt egy jól rendezett

ARANY, EZÜST, ÈKSZER és ÓRARAKTÁRT nyitottam.

Támaszkodva e téreni szakképzettségemre, melyet számos éveken át hazánk és Európa nagyobb városaiban különösen Páris elsőrangu ékszer-gyáraiban szerezni szerencsés valék, — mennyiben az üzletem szelleméhez tartozó iparral is foglalkozok, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy minden e szakmához tartozó ékszer áruk a legujabb divat után készülvék; — valamint mindennemü megrendeléseket helyben teljesithetek, s azokat gyorsan a legolcsóbb árakban szolgálhatom ki. — Ezzel kapcsolatban bátorkodom különös figyelmébe ajánlani, a legmüvésziesebb kidolgozásu **melltüket** és **fülönfüggöket, férfi s női-gyürüket, karpereczeket, medaillonokat, hosszu- s rövid-lánczokat.** stb. Továbbá: a legkitünőbb szerkezetü férfi s női arany, ezüst **remontoir órákat,** - egy évi jótállás mellett — Ugyszintén szép választékban található: **ezüst gyertyatartók, czukor-dobozok, kenyér-kosarak, gyümölcs tálak, asztali ezüst evőeszközök.** stb. stb.

Mindennemü tárgyak törvényes próbával vannak ellátva, — régi divatu ékszerek ujjá alakitását kijavitását, egyszerü betük és diszes monogrammok vésését vagy készitését a legjutányosabb árak mellet gyorsan teljesitik.

Régi aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban megvásárlok.

Tisztelettel pártfogásért esd

Szöllősi György.

Alkalmi ajándék-tárgyak urak és hölgyek részére. — *Vidéki megrendelések gyorsan s pontosan eszközöltetnek.*

Debreczen, kistemplom baár-épület 7-dik szám alatt.

3355.
1884.

Arlejtési verseny.

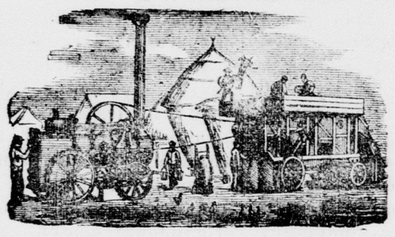
Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a város ez idő szerinti 6 rendőrbiztosa, és 36 közrendőrei számára a f. 1884. évi oct. hó 1-ső napjától — 6 éven át szükséges és a számvevő hivatalnál közszemlére kitett kimutatásban foglalt ruhanemüek készitésére és szállitására árlejtési verseny rendeltetvén, mindazok, kik versenyezni kivánnak, tartoznak zárt ajánlatukat 10 százalék bánatpénzzel és hazai gyártmányu posztó és vászon szövetek, mint minták csatolása mellett, f. évi julius hó 7-ik napjának d. u. 6 órájáig a polgármesteri hivatalhoz pontosan benyujtani, s egyszersmind minden ruha darabnak az árát, melyért a készitést és szállitást vállalni kivánják, külön-külön határozottan kitenni a többi feltételek s kellékek a számvevő hivatalnál megtekinthetők s másolatban is kivehetők lévén.

Debreczen 1884. junius 17-én.

A városi tanács.

LÖWINGER MIKSA

gazdasági

gépgyár

raktára.

BUDAPESTEN, **gyapju- és hold-utcza sarkán,** (gr. Tisza-féle házban.)

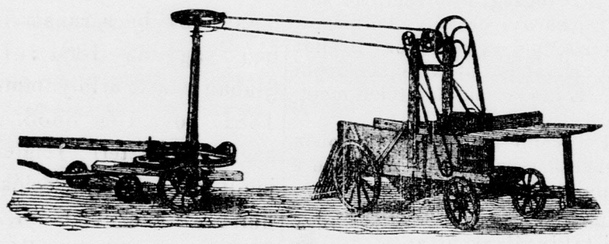
Ajánlja dus választéku, *legujabb szerkezetü mindennemü gazdasági gépeit és eszközeit;* különlegességeket *malmok* és *bányagépekben* a legolcsóbb árak és legkedvezőbb fizetésfeltételek mellett. — A nagy uraságok, valamint a nagyérdemü érdekelt körök megszemlélés végett tisztelettel meghivatnak. ☞ *Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.*

MEGBIZHATÓ ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK.

A KROMPACH-HERNADI vasgyár

a bekövetkezendő idényre ajánlja

a legjobb kivitel mellett jutányos árban:

1—4 lóerejü cséplőgépeit, kézi cséplőgépek ROSTÁIT

csöves tengeri darálóit, Szecska vagóit

és egyéb gazdasági gépeit.

A gépek megtekinthetők és beszerezhetők

Bauer ès Társa

mezögazdasági gép csarnokában Péterfia-utcza 853. szám alatt.

Árjegyzék kivánatra bérmentve megküldetik.

---

27 | **27** | 27

Jelentés.

Tisztelettel jelentem, hogy üzletemet

a czegléd-utczai magy. kir. kincstár épületében,

Bosznay czéggel szemben lévő szegletbelyisègbe,

dusan berendezve, helyeztem át.

Főtörekvésem leend a n. é. közönség bizalmát, ugy mint eddig továbbra is kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

BAUM MIKSA.

27 | 27

Hivatalosan megvizgált, teljesen ártalmatlan készitmények.

az arczbőr szépitésére és fentartására!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban.

A női szépség fehér, gyöngéd, tiszta arczbőrön alapszik.

Hölgyek, kiknek érdekükben van ezt fentartani, ápolni, a nap és lég behatásától megóvni, ajánljuk ezen évtizedek óta legelőnyösebben ismert, általánosan kedvelt kitünő arczbőrszépitő készitményt, mely a hölgyvilág pipere asztalán nélkülözhetetlennek és felülmulhatlannak találtatott.

Az arczbőr ápolására és szépitésére legjobban megfelelő, tökéletesen ártalmatlan alkatrészekből összeállitott bőrfinomitó és bőrszenny eltávolitó készitmény, (nem kendőző!!) mely a hölgyvilág általános elismerésében és kitüntetésében részesül s minden dicsérést nélkülöz.

Nagy eredeti üveg ára fehér dobozban 2 frt 50 kr.
Kis „ „ „ rózsaszin „ 1 frt 50 kr. } használati utasitással

Savon ravissante Dr. LEJOSSE-tól Párisban. Gyengéd bársonyfinom frissitő hatása miatt, melyet a bőrre gyakorol, ezen felette kellemes illatu szappan a legnagyobb elismerésben részesül és akik évtizedek óta kedvelik, bizonyitják, hogy felülmulhatlan, mert a bőr finomitására a legjobb tulajdonsággal bir.

Egy doboz ára 3 darabbal 1 frt 35 kr, darabja 50 kr.

Poudre ravissante Dr. LEJOSSE-tól Párisban. A párisi és londoni hölgyvilág és a legtöbb müvésznők legkedveltebb arczpora. Láthatatlan, igen jól tapad és teljesen ártalmatlan. Akik évek óta használják, meggyőződtek, hogy a RAVISSANTE ARCZPOR felülmulhatatlan, a bőrnek természetes üdeséget és egészséges viruló kinézést kölcsönöz.

Nagy doboz ára 1 frt, kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszin.

FOGFÁJÁST

azonnal és biztosan megszünteti a

RAVISSANTE-SZÁJVIZ

Dr. LEJOSSE-tól Parisban.

Felülmulhatlan, ezerszeresen kipróbált s legjobb hirnevü készitmény valamint a beteg, ugy még egészséges fogak ápolására, épen tartására, teljes tisztitására és a foghus erősitésére. Napontai használatnál a foghus vérzését, a fogak odvasodását, a fogak romlását meggátolja és a legkinosabb fogfájást (1 evőkanálnyi szájviz, 3 kanálnyi ivóviz vegyülékkel) egy vagy kétszeri öblités után tökéletesen megszünteti s igy feleslegessé teszi a fogak kihuzását. Felnőttek és gyermekek egyaránt használják legjobb sikerrel és mahelnap egy családnál sem fog-e jeles szer hiányozni.

Egy eredeti üveg ára 1 frt.

RAVISSANTE-FOGPASZTA

Dr. LEJOSSE-tól Párisban.

Legjobb, legfinomabb és teljesen ártalmatlan alkatrészekből a legnagyobb gonddal összeállitott készitmény, mely gyöngén habzik, üditő, rothadásellenes és mint erősitő, a fogakat folyton vakitó fehéren tartó szer, felülmulhatatlan.

Eddig nem létezik oly száj- és fogtisztitó-szer, mely oly előnyöket egyesitene magában, mint a dr. LEJOSSE által feltalált RAVISSANTE-különlegességek, melyek mindennapi használatnál oly hasonlithatlan jó eredményt biztositanak a fogak szépségére és fentartására nézve, mint a RAVISSANTE-készitmények, melyek a fogakat megerősitik, megszüntetik és megakadályozzák a fogfájást, s a foghus vérzést, valamint a fogakra oly veszélyes fogkő lerakodását és a szájnak a legkellemesebb friseséget és üdeséget kölcsönzik.

Egy porczellán szelencze RAVISSANTE-FOGPASZTA ára 1 frt.

Felülmulhatatlan és teljesen ártalmatlan a

RAVISSANTE-FOGPOR,

mely a fogakat hófehérre tisztitja, odvasodástól és büzhödéstől megóvja, a fogak természetes szinöket és fényöket megtartják és sem vegyileg, sem erőmüvileg nem lesznek megtámadva.

Egy doboz ára 50 kr.

Créme ravissante Dr. LEJOSSE-tól Párisban. Kipróbált készitmény, melyek lefekvés előtti használatánál az arczbőr és kezek bársonyfinomak, puhák és fehérek lesznek és maradnak. Bőrkiütések és minden bőrszenny eltávolittatik. Veres orr és veres kezek természetes szint kapnak; szóval az arczbőr, nyak, ajk és kezek finomitására és gondozására nélkülözhetlen.

Egy porczellán szelencze ára 1 frt 80 kr. és 1 frt.

Kitünő és általánosan elismert készitmények

a haj kihullása és öszülése ellen

Dr. LEJOSSE-tól Párisban.

Ravissante hajkenőcs, mely a hajat szépiti és ápolja, a ződését meggátolja, haj kihullását megakadályozza, annak természetes fényt és hullamos alakot kölcsönöz, és a legkésőbb korig védi a megőszülés ellen. — Egy tégely ára 1 frt.

Ravissante hajápoló olaj. Legjobb óvszer a haj őszülése és kihullása ellen, mely a korpaképződést meggátolja, a beteg hajat uj életre hozza és a haj növését bámulatosan előmozditja. Ajánljuk azoknak, kik a hajkenőcs helyett hajolajat használnak. — Egy üveg ára 1 frt.

Ravissante haj-esentia kitünő hatással bir a hajtalaj tisztitására, mely a haj, korpa képződést és haj kihullását meggátolja; igen kedvelt fejmosó szer, mely jótékony és csodás hatást eszközöl a fejbőrre.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Ezen készitmények hatása csodálatos!

Akinek érdekében van hajzatát megtartani és a kopaszodástól megőrizve lenni, nem ajánlhatjuk eléggé a RAVISSANTE hajszesz használatát a RAVISSANTE hajkenőcscsel, vagy a RAVISSANTE hajolajjal. Évtizedek óta a legnagyobb elismerésben részesülnek hölgyeknél és a férfiaknál, és jó, tökéletesen kielégitő tulajdonságaik miatt évről-évre nagyobb kelendőségnek örvendenek.

Nagyban és kicsinyben valódi minőségben kaphatók és levélileg postafordultával megrendelhetők a központi főraktárban Budapesten: Svarcz Friderika utóda illatszertárában, vá-rosházter 9. sz. és Török József gyógyszarész urnál, Király-utcza 12. — **Debreczenben Gölt Nándor és Dr. Rotschnek V. Emil** gyógysz. uraknál. — **Nagyváradon** Nyiry György gyógysz. urnál és a legtöbb gyógyszertárakban.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában. Piacz, SIMONFFY-ház.